

SZABÓ HIRLAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK

Egész évre 8 korona, félévre 4 korona.

Szerkesztő és laptulajdonos

ULLMANN JAKÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal

VII. ker., Csengery-utca 1. szám

Megjelenik minden hó 1-én és 15-én.

VIKÁR BÉLA **MANGOLD BÉLA KOLOS**
FŐMUNKATÁRSÁK

A mi házunk, a mi várunk.

A „Van, de nincs“ operette jut az ember eszébe, valahányszor a szabóipartestület két házáról esik szó. Telekkönyvileg ugyan rendezsen a nevünkre jegyeződtek a házak, a tényleges birtoklásban sem háborgat senki, mégis csak annyi hasznunk van azokból a képviselt értékhez viszonyítva, mintha nem is lennének.

Minden magasabb kamatműveletek, számokkali zsonglörködés nélkül is be tudjuk igazolni fenti állításunknak ezidőszerinti szomoruan igaz voltát. Nem kell hozzá semmi más, csak a helyi viszonyok ismerése s józan, megfontoló értelem. No meg egy kis jóakarát s kötelességszerű érdeklődés az ipartestület erkölcsi és anyagi ügyei iránt.

Vegyük először a reáltanoda-utcai házat. A belváros szívében, arisztokratikus helyen fekszik. A föld minden négyszögcentiméterét ott arannyal fizetik. Élelmes vállalkozó, oda-utalt üzletember kezében a mi telkünk kincseket ér. Reánk nézve azonban teljesen holt tőke. A telek fekvésének kedvező konjunkturáját kihasználni képtelenek vagyunk. Tudjuk, hogy nagy érték felett rendelkezünk, el is dicsekszünk azzal, hogy van belvárosi palotánk, de ha ceruzát veszünk a kézbe s ha kiszámítjuk a telek által képviselt összeg nagyságát s a tényleg produkált jövedelmet, ijesztően nagy kamatveszteség tűnik elénk. Már pedig egy olyan erkölcsi alapon nyugvó szervezet, mint amilyen az ipartestület, nem engedhet meg magának a határokon túllépő luxust, ha az szembeszökően nagy anyagi károsodást von maga után.

A másik ház a külső városrészben, a práter-utcában huzódik meg. Itt azonban még nem ugrott aeroplánon magasba a házérték. A bérek aránylag alacsonyak s így a jövedelmezőség kérdésénél ismét deficites lesz a számadásunk.

Szóval nem irigylendő, rózsás állapot a szabóipartestület háziurasága, ami csak a rossz és mindenekfelett nemtörődöm házipolitikán mulik. Okos, spekulatív politikára kell áttérni azoknak, akik a testület vezetésére, anyagi helyzetének örökösére hivatva vannak. Mert a mai helyzet pár év múlva már biztos csődöt jelent.

Nézetünk szerint a kérdésnek megoldása csak egy lehet. Adjuk el mind a két testületi házat, amelyek közül egyik sem fekszik alkalmas helyen s pénzügyileg sem találjuk meg bennök számadásunkat. Az érték kapott pénz már tekintélyes vagyont képvisel. Nekünk azonban házra is szükségünk van a pénz mellett.

Látjuk, a fővárosban mindentelé a különböző kereskedelmi és ipartestületek, tisztviselő-egyesületek, sőt a munkások szervezetei is diszes palotákat emelnek, amelyekben először ők találnak kényelmes, megfelelő otthont, továbbá pedig a kiadott felesleges helyiségek busás hasznót nyújtanak. Igazi, modern várak ezek a házak, a lehető leghasznosabb otthonok, amelyek hivatásuk betöltése mellett a rájuk fordított tőke tisztességes kamatának meghozataláról is gondoskodnak.

Mindenesetre megfontolást érdemlő, kényes feladat a helynek a kiválasztása, ahová a szabóipartestület új palotáját emelné. Nem szabad, hogy tuldrága legyen, viszont a periferiákon

sem dughatjuk el, mert rendeltetésének akkor sem tudna megfelelni. Ez irányban tanácsot, utmutatást most még nem adhatunk. Nem vág-hatunk elébe a dolgok természetes lefolyásának, amihez az első impulzust a meglevő házaknak jó áron való eladása szolgáltatja.

Ha pedig kezünk közt a pénz, mi sem áll utjában egy a mai kor színvonalán álló ipar-testületi otthon építésének, amely a külső disz mellett, praktikus szempontból is méltóan szolgálja ugy a testület, mint az egyes tagok érdekeit.

A mostani házak, ahogy kifejtettük, ezt nem teszik. Ezért szükséges tuladnunk rajtok s olyan megfelelő hajlékot építenünk, amelynek homlokára büszkén véshessük fel a híres angol mondást: A mi házunk, a mi várunk!

Szabókisiparosok biztosítása.

A Szabók Szaklapja 1911 június 24-iki számában fenti cím alatt cikket irt. A cikkiró tiltakozik az ellen, hogy az otthon mások számlájára dolgozó iparosok a betegpénztárnál abban az előnyben részesüljenek, hogy tekintet nélkül keresetükre, biztosításra kötelezettek legyenek.

Megnyugtatom a cikkirót, hogy az 1911. évben tartott ipar-testületi közgyűlés által kiküldött 10 tagu bizottság feladata orvosolni a betegsegélyző törvény 2. paragrafusát és a betegsegélyző pénztárban előforduló azon helytelen eljárást, hogy a biztosított tagoktól a járulékot elfogadja, de amikor a biztosított tagnak betegsége folytán szüksége van a pénztárra, akkor kutatni kezd és talál is formákat, ami által a tagot igényeitől megfosztja. A fentemlitetteket tárgyalta a kiküldött bizottság és azt a határozatot hozta, hogy mindazok, kik az 1907. év XIX. t.-c. 1-ső és 2-ik paragrafusa szerint törvényesen biztosításra kötelezettek, *tekintet nélkül* keresetükre, biztosításra kötelezettek legyenek.

Ezen határozatot a bizottság azzal indokolta meg, hogy a mai drágasági viszonyok között a munkás ha keres is 8 koronát, ha családos ember, fölemészti a keresetét. De megindokolta ezen határozatát azzal is, hogy miért legyen elvonva attól a munkástól a biztosítás lehetősége, aki szorgalma és szaktudása által ezt a 8 korona keresetet megérdemli. Ebben az értelemben átiratot intézett az Ipar-testületek országos szövetségéhez, kérve e határozat támogatását. Az Ipar-testületek országos szövetsége az Ipar-testületek bizottsága által hozott határozat értelmében átiratot intézett az állami munkásbiztosító hivatalhoz és kérte a 8 korona keresetnek az eltörlését.

Amikor ezen határozatot hoztuk, nemcsak magunk, hanem a velünk azonos munkásság összességének érdekét is képviseltük. Sajnos csak az, hogy a munkásság már a törvény megalkotásánál nem tiltakozott 8 korona kereset megállapítása ellen. Hisz a Szabók szakegylete vezetőségének tudnia kell, hogy a műhelyekben darabszámra dolgozó munkások szintén ki vannak téve annak, hogy a betegpénztár csak akkor fizeti ki az őket megillető táppénzt, ha akarja. Például, a darabszámú munkás dolgozik januártól májusig, ha azonban májusban beteg lesz, lehet, hogy ez idő alatt megkereste a napi 8 koronát, ugy elveszti igényjogosultságát. Mert a pénztári ellenőr csak az eltöltött munkaidőt veheti tekintetbe. Mi tudjuk, hogy június, július, augusztus hónapokban nem kereste volna meg a napi 8 koronát, de miután az előző hónapokban megkereste a 8 koronát, táppénzre igényt tarthat. Nem tart-e a cikkiró attól, hogy a munkaadók nem fogják az elsőrendű munkásokat bejelenteni a pénztárba és ez megtörténhetik a mások műhelyében dolgozó darabszámú munkással és a konfekció-iparban dolgozó munkások elég nagy százalékánál is.

A cikkiró erre azt fogja mondani, hogy a 8 korona csak az átlagos évi keresetre szól. Igen ám, cikkiró ur, csak hogy p. o. az én munkásom nálam januártól júliusig megkeresi a 8 koronát, akkor én erre az időszakra nem vagyok köteles biztosítani és ahhoz aztán már semmi közöm, hogy ő a másik félévben és másnál mennyit fog keresni. Itt csak az a kérdés, hogy mi áll közelebb a cikkiró szívéhez, a betegsegélyző-pénztár vagy a munkástársak érdeke. Ha a munkásság érdeke, akkor kötelessége velünk tartani, hogy a törvény a fentemlitett módon változtassék meg.

A cikkiró azt írja, hogy a Szabók Szaklapja 10. számában közölt választott bírósági határozat helyes. Nézzünk szemébe ennek a határozatnak. A választott bíróság egy kartársunk igényjogosultságát azzal utasította el: Tekintettel arra, hogy öt munkás és három tanonc dolgozik, föltehető, hogy nyolc koronát keres naponta. Erre az a megjegyzésem, hogy én már láttam több munkással dolgozó iparost is, aki örült volna, ha nyolc koronát tisztán kereshetett volna naponta.

A három üzletben dolgozónak az üzleti könyvek-ből kimutatott keresete — levonva a munkások bérét is — bizonyítja, hogy nyolc koronát keresett naponta. Cikkiró ur! A betegsegélyző közgyűlése kimondotta, hogy minden tanonc után napi egy korona levonható. Kimondotta továbbá, ha a feleség a férj iparában segítkezik, ugy egy munkás munkabére levonható a férj keresetéből. Most már nézze meg cikkiró, hogy a jogától megfosztott iparosnak levonták-e az üzletekből kimutatott keresetéből a három tanonc után a napi 1 korona, tehát egy évre 365 korona, három tanonc után 1095 koronát? Levonták-e a férj keresetéből a feleség keresetét, aki épp ugy dolgozik a műhelyben, mint a férj, a napi 4 koronát? Ha igen, akkor nézze

SZEMLE.

meg cikkiró az évi átlagos keresetet és eszerint ítélje meg a választott bíróság határozatát.

Vagy talán azt helyesli a cikkiró, hogy a választott bíróság kimondotta, hogy elutasítandó a beteg tag keresetével már azért is, mert a férj betegsége alatt az asszony vezette az üzemet. Mi köze van a betegsegélyzőnek ahhoz, hogy egy asszony olyan ügyes, hogy férj nélkül is fenn bírja tartani üzemet? A pénztár arról meggyőződött, hogy a tag munkaképtelen, dolgozni nem tudott, tehát táppénzt fizetni köteles. Az ilyen választott bírósági érvelések veszedelmesek a munkásságra és épp ezért tiltakozunk ellene még akkor is, ha a szabómunkásság egyik vezető férfia helyesli is a választott bíróság döntését.

Es még csak egyet, cikkiró ur. Mondjuk, ha egy gyári munkás keres naponként 6 koronát, a felesége pedig valamely foglalkozás által 3 koronát, azaz ketten 9 koronát, hogyha tehát fönntemlített kisiparostársunk alakjában kutatjuk az igényjogosultságot, azaz hogy a feleség is keresetképes és ketten 8 koronánál többet keresnek, ugy a nő munkások 50%-a elveszti igényjogosultságát. Pedig tudomásom szerint a betegsegélyző törvény azt mondja ki, ha a biztosításra kötelezett „tag“ nem keres 8 koronán felül, nem pedig összes hozzátartozóival együtt. Ha a tagok igényjogosultságát a pénztár így kezelné, akkor Budapest munkásságának 50%-a nem biztosításra kötelezett, mert a feleség keresetével együtt 50%-a a munkásoknak megkeresi a 8 korona 2 fillért. Már pedig a munkásságtól beszédni a tagjárulékot, betegség esetén pedig igényjogosultságától megfosztani: szerintem, nem tartozik a szociáldemokrata elvekhez; vagy igen?

Schlesinger Sándor.

Uj határkőnél.

Hadd beszéljünk kissé magunkról is az őszinteség meghitt, bizalmas hangján. A mi közönségünk előtt — amelynek örökös szeme előtt folyik le a munkánk — nincsenek műhelytitkaink, nincs a szerkesztőségnek semmi leplezni valója. Talán szerénytelenség nélkül állapíthatjuk meg, hogy elégedetten tekintünk vissza arra az utra, amelyet a *Szabó Hirlap* minden külső támasz mellőzésével, saját erejéből megfutott. Pedig új ösvényeket kellett törni, új csapásokat vágni és küzdeni — valljuk be — szaktársaink közömbösségének mindig megújuló hidra-fejével. A rideg közöny mellett bőven volt része kicsinylő gunyban, irigykedő rosszakaratban, gonosz törekvésben. De az elébetorkoló akadályokon átgázolt s egyik barrikádról a másikra vitte diadalmasan zászlaját, amelyre a szabókisiparosság közös érdekeinek felkarolása, megvédése volt és van sugárzó betűkkel felírva. Ma már szorgalmunk és kitartásunk jóvoltából ott állunk, hogy szaktársaink kezdik bölcsen belátni, hogy tulajdonképpen nem is a mi, hanem az ő lapjuk a „Szabó Hirlap“. És ennek a belátásnak nyomán mind többen sietnek támogatásunkra, bár még mindig nem annyian, amint azt egy ilyen speciálisan szabóiparos érdekeket képviselő, bátor harcos sajtóorgánium megérdemelne. Mert amint nő az erőnk, amint teljesebbé válik fegyverzetünk, úgy emelkedik a harc-készségünk is. Eddig főleg a szabótársadalomnak szociális viszonyait szolgáltuk, gazdasági helyzetének javulásáért szálltunk sakra s ilyen irányu mozgalmait tartottuk számon. A közel jövőben már egy nagy lépéssel előbbre megyünk. Uj határkőhöz érkezünk ez év augusztus 15-én! A „Szabó Hirlap“ e napon a szó szoros értelmében *szaklappá* alakul át. A „Szabász“ című melléklete minden hó 15-én fog megjelenni és korszakalkotó lesz a magyar szabóipar történetében. A fővárosi iparos épp úgy nem nélkülözheti, mint a vidéki mester. Az utóbbinak különösen pótolhatatlan segítség. Mert talál szakcikket és rajzokat, melyeket a szabászok országos egyesületének legkiválóbb tagjai, továbbá technológiát végzett jeles szakoktatók írnak, illetve készítenek. A legujabb külföldi divatirányzatokat egyidejűleg hozhatjuk, mert a divat kiinduló pontjain elsőrendű tudósításokat tartunk. A mindenkori divattudósításokat továbbra is a legelső magyar szakíró-tekintély, *Mangold Béla Kolos* látja el s állandó divatmellékletekről is gondoskodunk. Ennyi áldozatkészséggel szemben teljes jó-hiszeműséggel kérhetjük szabóiparostársaink fokozott támogatását, hisz mindnyájunk édes büszkesége lesz, ha az összes ipari szakmák között a legtartalmasabb és leggazdagabban kiállított szaklappal mi rendelkezünk.

A katonaszabóság jövője és a véderőreform.

Távol legyen tőlünk e helyen a kifestett maskara, vagy ha jobban tetszik, uri huncfutság: a politika. A

BERKETZ ISTVÁN UTÓDA (Kovács

Endre cég, IX., Kinizsy-utca 14.) a t. szabóiparosok szives tudomására hozza, hogy a nála végeztetett vegytisztítások és egyéb munkák után a szokásos kedvezményeket adja. Kifogástalan munka. Gyors előállítás. Gyűjtőtelepek: IV., Váci-utca 51., VI., Izabella-utca 66., VI., Teréz-körut 44., VII., Rákóczi-ut 78, V., Lipót-körut 16., VIII., Üllői-ut 30., I., Fehérvári-ut 31.

SZENES MIKSA

Budapest, VII., Király-utca 59.

(A Zeneakadémiával szemben.) 60 TELEFON 48—51.

Nagy választék férfi és női divatcikkekben, fehéreneműkben és szabókellékekben.

LEGOLCSÓBB BEVÁSÁRLÁSI FORRÁS!!

véderőreform sorsával se foglalkozunk se pro, se kontra, de mielőtt törvénné válna, egy futó pillantást kell előzőleg vetnünk a katonaszabóság helyzetére, mert a reformmal tudvalevőleg a hadsereg ruházati szükséglete jelentékenyen megszorodik. Ma siralmas a katonaszabó állapota, különösen ősszel a berukkolások, a szezonmunka idején. Egész éven át alig van munkája, nagyobb személyzetet állandóan nem foglalkoztat, innen van az, hogy a katonaszabó-munkások rövidesen átcsapnak a női konfekció-iparra, amely állandó existenciát nyújt. Régebben, amíg a fővárosban koncentráltott a katonaszabó-munka, a mesterek tarthattak megfelelő számú munkaerőt s gondoskodhattak újabb generáció neveléséről is. Ezt az egészséges munkaviszonyt megölte a munkának a vidéken való megoszlása, nem is beszélve arról, hogy egyes garnizonokban a tisztek a kaszárnya falain belül, házilag készítetik az egyenruházatot. Ily helyzetben a katonaszabóiparos nem nevelhet kellő számú tanoncot, különben is nem szívesen vállalkoznak már a gyerekek se erre a jórészt kézimunkát igénylő iparágra. A jelenlegi állapotok mellett is elvesztik a fejüket katonaszabóink az őszi munka megtorlódásakor, hát még, hogy fog festeni ez a kép a jövőben, a munka hatalmasan megszorodik, a munkás pedig egyre fogy. Elsőrendű érdeke az államnak, ha megakarja menteni az egykor virágzó katonaszabó-ipart és biztosítani megrendelése zavartalan szállítását, hogy új katonaszabó-munkások neveléséről atyailag gondoskodják. Még áldozatok árán is teremtsen ilyen irányú szakiskolát, abba édesgessen növendékeket, akikből kellő számú jó munkást kapjanak egyelőre a mesterek, később pedig maguk szakképzett, hasznos iparosokká váljanak. Ezt az aktuális nagyfontosságú kérdés állandóan ébren tartjuk.

A pékháboru intelme.

A pékmesterek és pékmunkások termőföldje felett vészes, zivataros felhők kóvályognak s itt-ott már kopogó jégeső pocskolja az eddigi közös munka termését. Erős hadállásban néznek farkasszemet az ellenfelek s egyik sem akar engedni követeléséből. Lapunk szakterétét tekintve, nem feladatunk egy másik ipari szakma bérharcával foglalkozni s arról bármely tekintetben ítéletet mondani. Az elkeseredett, kiszámíthatatlan károkat okozó harc szemlélése mégis komolyan gondolkodóba ejt. A mi portánkon még minden csendes, az ég békésen derült, de ez a szélcsend nemsokára — amitől őrizkedjünk — nagy viharoknak lehet a szülőanyja. Tudjuk, hogy a szabómesterek és munkások árszabályszerződése a jövő év márciusában jár le s ez év december 1-je az utolsó határnap, amelyen a szerződést fel kell mondani, vagy egy évre meghosszabbítani. Semmi okunk kételkedni abban, hogy az új egyezkedés méltányos formák között, simán fog lefolyni. Különösen szükséges az egymásnak megértése a mi iparunkban, ahol minden más iparágtól eltérően a legkülönösebb

érdekeltségek állanak szemben. Így első sorban áll a nagy munkaadó, aki otthondolgozó kisiparosokat foglalkoztat, amely révén a kismester a nagymesternek a munkása. A kismester viszont szintén munkásokkal dolgozik, akiknek érdeke szintén szembekerülhet az övével, esetleg mindkettőjüké a nagymesterével. E furcsa kombinációból cifra helyzetek állnak majd elő, ha a békés megegyezés helyett az elkeseredett harc terére lépünk. A sztrájk veszedelmes fegyver, a kizárás még veszedelmesebb. Nem lehet olyan erősen megalapozott munkaadó nagy cég, amelyet egy hosszabb bérharc gyökeresen megne rendítsen. Viszont a munkás és családja is megsínyli a hosszabb ideig tartó munkátlanságot, mert rendszeres keresményét a szűkreszabott sztrájksegély nem pótolja. Korai volna még a feltételekről, a szerződési pontokról beszélni. Majd a maga idején érdemileg mélyedünk a megvitatásába. Most a péksztrájk ötletéből csak előre aggadalmaskodunk, hogy vajjon mit hoz ránk a jövő esztendő s forrón óhajtjuk, hogy a mi szakmánk megmeneküljön hasonló rázkódtatástól. Ezt pedig csak úgy érhetjük el, ha nem rideg paragrafusos szigorral kezdjük mindkét oldalról a vitás kérdéseket, hanem egymást megértő és kölcsönösségen alapuló szeretettel. A harci babér dicsőséges, de az olajág mindig nemesebb és szebb szimbólum marad az emberiség életében!

A szövet-ügynökök ellen.

A budapesti férfiszabómunkaadók szövetségének szervező-bizottsága e hó 5-én ülést tartott, amelyen a fővárosban mindjobban elszaporodott szövet-ügynökök visszaéléseivel foglalkozott. A szervezőbizottság szükségesnek tartja, hogy a nagyközönséget figyelmeztesse ezeknek az ügynököknek az üzelmeire. Az utóbbi időkben ugyanis egész sereg ilyen ügynök járja sorra a hivatalokat, minisztériumokat, sőt a magánosokat is és állítólag csődtömegeből származó finom angol szövetmaradékokat negyedárban ajánlanak megvételre. Az ügynököknek nagyon sokan felülnek és csak később jönnek rá, hogy pénzükért a leghitványabb pamutárut vették, amelyet az ezzel foglalkozó szerezsen-utcai üzletekben vágnak össze három méteres darabokra, megkárosítva így nemcsak a közönséget, hanem a szabóiparosokat is. A szövetség felkéri a közönséget, hogy ne üljön fel ezeknek a szédelő ügynököknek s üzelmeikről értesítse a szövetség vezetőségét, hogy a megtorló lépéseket megtehesse.

Szakvizsga.

A Losoncon rendezett férfi-szabóipari szaktanfolyam záróvizsgálata július 5-én tartatott meg. A szaktanfolyamot Hlinka Jenő országos vándortanító tanította kiváló eredménnyel. A szaktanfolyamon 16 hallgató vett részt, kik a modern szabászatban, szövetismeretben és kalkulációban nyertek kiképzést. A záróvizsgálaton megjelentek: Bacskay Ferenc városi főjegyző, Zorkóczy Ede tanár, Bálint Menyhért országos szakellenőr és több szakiparos, kik — a hallgatók válaszai, valamint

a szép rajzok felett — teljes megelégedésüket nyilvánították. A szaktanfolyamon részt vettek: Szolkovny János, Holéczy György, Pecznik István, Kovács Mihály, Óze Lajos, Haskó László, Debnár József, Simonidesz Pál, Czinkóczy Benjámín, Baneth Vilmos, Friesz Antal, László István, Kluka János, Galló István, Kovács György és Kluka György.

A tanonciskolák évváró vizsgálatai.

A szabószakirányu iparostanonc iskolák évváró vizsgálatai f. évi július hó 14-én és 16-án tartattak meg.

Testületünk előjárósága az összes tanonciskolák vizsgáin képviseltette magát s kiküldötteit felkérte, hogy a vizsgákon szerzett tapasztalataikat és észrevételeiket a testület irodájában jelentsék be.

A beérkezett jelentések általában véve elismeréssel szólnak a vizsgák eredményéről, de kivétel nélkül kifogásolják és elítélik, hogy a szabótanoncok kellő szakoktatásban nem részesülnek, illetve, hogy a szakrajzokat nem képzett szabóiparosok, hanem pedagógusok tanítják.

Ugyanezt a panaszt hangoztatta testületünk előjárósága már évek óta, mert a tanoncok szabadítása alkalmából tanított szakrajz minden volt, csak szakrajz nem.

Egyben Gerő Dávid oktatásügyi elnök indítványára elhatározta előjáróságunk, hogy a jövőben az iparfejlesztési alaptól osztályonként külön-külön 20 koronát ad minden szabószakirányu iskola részére, író és tanszerek beszerzésére, mert az igazgatók nagyon panaszkodtak, hogy a tanoncoknak nincs kellő íróeszközük. Megemlítjük és örömmel tapasztaltuk a tanoncok előmenetelét számtanban, írásban és olvasásban és hogy a tanítók nagy buzgalommal tanítottak, igazolja azon tény, hogy magyar anyanyelvet nem tudó fiúk — kik pedig nagy számban vannak az iskolákban — nemcsak magyarul tanultak meg beszélni az előkészítő osztályban, hanem olvasni és számolni is. A sok közül kiemeljük Poór László szabóiparos Sós János nevű tanoncát, kinek az osztályzata és magaviselete kitűnő és követésre méltó.

Az ipari továbbképző tanfolyamok.

A technológiai iparmuzeum most tette közzé az 1910/1911. év telén tartott ipari továbbképző tanfolyamokról szóló jelentését. A jelentésből kiemeljük a következőket:

Tanfolyamaink képe az idei tél folyamán nagymértékű és sajnálatos hanyatlást mutat. E hanyatlás oka azonban nem szükségképpen belső ok, nem az intézmény mivoltából következik. Az iparosság érdeklődése nem hogy csökkent volna iránta, de a Budapestről és a vidékről származó sok megkereső jelentkezés, tudakozódás és több egyéb jel után is ítélve, csak növekedett. Intézetünk is ez érdeklődésnek megfelelő munkaprogrammot dolgozott ki az ősszel, az idei 1910/11. évi téli időszakra. E program ugyan az

ország közállapotaira és általános anyagi helyzetére való tekintettel nem mutatott növekedést az előző évihez képest, mind a mellett a haladás ismét jelentékeny lett volna, amennyiben fontos új technikákat is fölkaroltunk a tanfolyamok jegyzékébe. E mellett összeállításában arra törekedett, hogy az eddigiek alapján jónak bizonyult tanfolyamok terén megnyilatkozott szükségeknek tegyen eleget.

Az 1908/909. év folyamán összes tanfolyamainknak száma 290 volt 6977 hallgatóval, az 1909/910. folyamán 299 tanfolyamra és 9780 hallgatóra emelkedett, míg végül ideai eredeti programunk szerint 307 tanfolyamot és előadássorozatot tartottunk volna, bizonyára arányosan megnövekedett számú hallgatósnak.

Az ország anyagi helyzetében rejlő és egyéb rajtunk kívül eső okok miatt e programunk rendkívüli csökkentést szenvedett úgy, hogy csak a legsürgetőbb szükségletek kiegészítésére szoritkozhatunk. E mellett a szerény program jóváhagyása, illetőleg költségeinek kiutalása is a felmerült pénzügyi nehézségek folytán annyira későn érkezett, hogy több tanfolyamunk emiatt a már elmúlófélben levő téli munkaszünetes időszakban nem volt megtartható.

A lecsökkentett program szerint engedélyezett Budapestben a különböző iparosok szerint csoportosítva 13 csoportban 46 tanfolyam, továbbá 3 előadássorozat és a nyilvános rajzterem intézménye. Vidéken engedélyezett 14 városban összesen 49 tanfolyam. Az idő előrehaladott volta miatt azonban ezideig még ezt a programot sem tudtuk végrehajtani. Viszont a szükséglet miatt még néhány tanfolyamot a kereskedelemügyi miniszter ur külön engedélyezett. Így összesen tartottunk Budapestben 43 tanfolyamot, 1 előadássorozatot és teljesen költség nélkül a pneumatikus festési mód-ról számos magyarázatot és bemutatást. Az engedélyezett budapesti tanfolyamok közül néhány, amelyekre a részletesnél kiterjeszkedünk, elmaradt s ezek a dolog természete szerint már nem pótolhatók, illetőleg csak a jövő téli időszakban rendezhetők újra.

A vidéken engedélyezett 49 tanfolyam közül eddig megtartottunk 26-ot, 4 most van folyamatban, 14-et illető tanfolyamvezetőségeink később szándékoznak rendezni és végül 5 teljességgel nem volt már megtartható.

Ideai tanfolyamaink statisztikája tehát még nem teljes. Az eddigiek szerint volt Budapestben a pneumatikus festési mód tanulóival együtt 42 tanfolyamon és előadássorozaton összesen 2211 jelentkező, kik közül 2010 a tanfolyamokat végigjárta, illetőleg vizsgázott.

Vidéken a már megtartott 26 tanfolyamra összesen 579 hallgató jelentkezett, akik közül 638 végigrendesen eljárta. Tanfolyamainkon és előadásainkon tehát Budapestben és vidéken eddig 2890 beiratkozott hallgató vett részt és közülök 2648 végig eljárta. Miután a vidéken még 18 tanfolyamunk folyamatban van, vagy később rendezendő, ez a szám, valószínűleg mintegy 400—500-al növekedni fog.

EGYESÜLETI HIREK.

Taggyűlés.

Az Egyesült Szabóiparosok Köre 1911. év július 3-án Ixner János t. elnök elnöklete alatt taggyűlést tartott, amelyen a tagok nagy számban vettek részt.

A taggyűlés jóváhagyta mindazon intézkedéseket, amelyek az alakuló választmány határozatából kifolyólag előterjesztettek. A taggyűlés után szakértekezlet volt, amelyen hatvan tagu szervező bizottság és 11 tagu intéző-bizottság lett megválasztva. A szervező-bizottság elnökévé Pócza Péter, alelnökké Szabó István, jegyzővé Mezei Imre, pénztárossá Csete György lett megválasztva.

Az Egyesült Szabóiparosok Köre elnöksége tisztelettel értesíti a tagokat, hogy a hivatalos órák minden vasárnap d. e. 10-től 12 óráig és hétfőn este 8-tól 1/2 10 óráig tartanak. A hivatalos órák alatt beiratások eszközölköznek és tagdíjak fizethetők.

Az Egyesült Szabóiparosok Köre július 17-én választmányi ülést tart, amelyre a választmányi tagok ezuton meghivatnak.

Meghívó.

Az Egyesült Szabóiparosok Köre, a Budapesti üzleteknek dolgozó szabók szövetsége és a Szabóiparosok köre egyesüléséből kifolyólag 1911. évi július hó 23-án Kőbányán, a polgári sörfőzdében (X. ker., Maglódi-ut 17. szám) Eltzner János vendéglős összes helyiségeiben társasjátékokkal és tánccal egybekötött ismerkedési *nyári kirándulást* rendez. Kezdeté délután 2 órakor. Részvételi jegy 70 fillér. Tánc kezdeté 5, vége 10 órakor. Az igen tisztelt vendégeink érdekében megemlítjük, hogy a városi villamos a Rókus-kórháztól 15 perc. Közvetlen megállóhely a polgári sörfőzde vendéglő előtt. Villamos vonatok 5 percenként közlekednek. A multság kedvezőtlen idő esetén is megtartatik, mert fedett helyen van 1000 személyre. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak és a Szabó Hirlapban nyugtáztatnak. Jegyek kaphatók a vigalmi bizottság összes tagjainál és a Kör helyiségében, Csengery-utca 1.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Sch. M. Besztercebánya, F. J. Kisujszállás, J. J. Nagybánya, H. L. Szabadka. Előfizetések rendben vannak. Felszólítás csak tévedésből ment. Üdvözlét.

T. B. Brassó. Pénz megjött, de levél nem. Várom az irást.

B. I. Kassa. Hallgatsz, mint dinnye a fűben, nincs mit írni?!

Kovan Endre Csaba. Csütörtökre hívtál, de a levél csak csütörtökre érkezett. Természetes aeroplánom még nincs és így nem jöhettem a „hegyre“. Majd augusztusban jövök. A ceruzával irtat nem tudom elolvasni, értesíts egy levelezőlapon.

Egy elegáns üzleti berendezés azonnal eladó. Cim megtudható a kiadóhivatalban.

Ami a tanfolyamok részletes adatait illeti, ruházati ipari tanfolyamok terén az eddighez tapasztalt rendkívüli nagy érdeklődés és jelentkezés mutatkozott, amelynek csak igen kis részét lehetett kielégíteni. Különösen érezhető volt a budapesti mestertanfolyamok elmaradása, amelyekre vonatkozólag állandóan hoz a posta jelentkezéseket, kéréseket és tudakozódásokat.

A ruházati ipari tanfolyamokat egyébként egy-két kivételes esettől eltekintve — ahol ezt nem lehetett — mind az állandóan alkalmazott vándortanítókkal tanítatjuk és fogjuk tanítani, mert a kisebb számnál fogva ezek is el tudják látni a szükségletet. A tanfolyamok iránya a régebben kialakult és előbbi jelentéseinkben megemlített gyakorlatias volt.

Az ugynevezett általános irányu tanfolyamok Őnagyméltósága rendelkezésére ugy Budapesten, mint vidéken teljesen elmaradtak, bár hasznos és előkészítő jellegű voltak folytán igen nagy volt ez irányban is a jelentkezés és hiányuk miatt sokan panaszkodtak.

Felülfizetések.

A Budapesti Egyenruhakészítők Köre nyári multságán felülfizetni szivesek voltak: Sas Károly 3.—, Leheti utóda Cserge vendéglős 2.—, Koleszár János 2.—, Mucska László 2.—, Balga János 2.—, Katona János 2.—, Fodor Ferenc 1.60, Pákesz Gusztáv 1.30, Magdalinszky János 1.30, Dobos Lajos 1.—, Farkas László 1.—, Gruskovnyák István 1.—, Lovász György 1.—, Koch Miklós —.80, Vadász Károly —.60, Gruskovnyák József —.50, Bertalan Pál —.40, Götler Vilmos —.40, Neufeld Soma —.36, Stolicsnyi Lajos —.30, Kovács Mihály 2.—, Sipos János 1.20, Mestyánek 1.20, Skolnyik József 1.—, Gömöri András 1.—, Jelenczky Ignác 1.—, Nagy Ferenc 1.— korona. A szives felülfizetőknek köszönetét nyilvánítja a vigalmi bizottság.

Meghívó.

A Schwarcz Lajos cég személyzete, Sportcsoporthalapja javára, nagyságos özv. *Schwarcz Lajosné* urnő védnöksége alatt f. é. augusztus hó 6-án, a hüvösvölgyi „Holtzspach“-féle nagyvendéglő összes helyiségeiben, kabaret-, tombola-, világposta- és tánccal egybekötött **nyári multságot** rendez. A kabaret kezdeté délután 4 órakor, a tánc kezdeté 6 órakor. A tombolanyerők izléses nyereményben, valamint a világposta győztese értékes tiszteletdíjban részesülnek. A nyári multság diszelnöke *Szász Ödön*, elnöke *Hajdu József*. Jegyek kaphatók: Schwarcz Lajos posztó- és bélésáru nagykereskedésében és a rendezőség tagjainál.

Pályázati hirdetés.

A Raktári szabókisiparosok asztaltársasága ez uton hívja fel az elszegényedett raktári szabókisiparosokat, avagy azok özvegyeit, hogy a Deutsch Mór és fia cég által évenként adományozott 50 K, azaz ötven korona kiosztásra kerül. A reászorultak írásbeli kérvényüket adják be a titkári hivatalba, Csengery-u. 1., I. em.

Az elnökség.

Szövetkezzünk országosan.

Szövetkezésben rejlik az erő.

Utazás a hitel körül.

— Irta és a Férfiszabó-Munkaadók Szövetségében felolvasta: Tibor Samu, a Budapesti szabóiparosok hitel- és termelőszövetkezetének igazgatója. —

I.

Általában az iparos, de különösen a szabóiparos életében nincs varázslatosabb szó ennél, hogy hitel. Akár adja, akár kapja a hitelt, mindig nagy körültekintést igényel a kezelése. Igazán hálára kötelezte Tibor Samu szövetkezet igazgató a nagyszámu hallgatóságot, mikor egy felolvasás keretében népszerűen ismertette a hitelezéssel járó előnyöket és veszedelmeket s rámutatott, hogy a kisiparos igazi kereskedői mozgékonyásra s egészséges hitelre csak a szövetkezeti élet keretén belül tehet szert. De adjuk át neki magának a szót.

Mielőtt az önök különleges hitelszükségletének mikénti kielégítéséről beszélnék, szükségesnek tartom, hogy az önök gazdasági helyzetéről és a hitelről általában is szóljak.

Figyelemmel kísérve az önök hivatását, amely a kisipar üzemét már túllépve, a közép-ipar jellegével bír, azt tapasztaltuk, hogy új gazdasági helyzetüket igen nehezen tudják betölteni. Ennek oka a hirtelen átmenetben van. Mint kisiparosok szaktudásukkal megállták helyüket; mint középiparosok, pusztán szakképzettségükkel boldogulni alig képesek. Valaminek a hiányát érzik, aminek pótlására a fokozottabb szakképzettség, szorgalom, de még a pénz sem elégséges. Eltanulni új hivatásukat nincs idejük, mert a mindennapi megélhetés gondja leköti erejüket. Küzdenek, kevés eredménnyel és saját kárukra okulnak. Amikor rájönnek a baj okára és orvosságára, addigra elfecsérelték úgy emberi, mint anyagi erejüket. Ugy vélem, önök is rájöttek, hogy a szakipari képzettségnek fontos kiegészítője a kereskedői tudás. A kereskedői mozgékonyág vagy

helyesebben kifejezve: a kereskedői élelmesség, a rendelkezésre dolgozó szabóiparosnak nélkülözhetetlen egyéni tulajdonságává kell, hogy váljék, mert enélkül a modern gazdasági életben — bármely nagy anyagi erők dacára — is elbuknak.

Legyen az önök első és főtörekvésük, hogy a kereskedői tudást úgy anyagismeretvásárlás tekintetében elsajátítsák, mint pedig a vevőkkel szemben szükséges biztos, gyors és tévedésmentes elhatározásban a fegyelmezett ítélőképességet megszokják.

Szinte hallom az önök közbeszólását, hát hogy függ ez össze a hitelezés kérdésével? Erre azt felelhetem, hogy addig el sem képzelhető önöknek reális hitel élet, míg önök is fel nem emelkednek a modern gazdasági élethez. A *hitel sok ezer válfaja a fejlett közgazdasági élet vérkeringése*. Amint egészséges szívműködés nélkül egészséges vérkeringés lehetetlen, — ép úgy egészséges gazdasági alany nélkül egészséges hitelezés sem lehetséges.

Amikor önöknek valaki hitelt akar nyújtani, a hitelezés igazságos eszközei mellett, akkor kell, hogy mérlegelje, mint ama alapfeltételeket, amelyekre a hitel nyugodni fog. Már pedig ez időszerint a szakképzettséget leszámítva, igen kevesen rendelkeznek azon egyéni feltételekkel, amelyekre az egészséges hitelélet felépíthető volna.

A kereskedelemben a hitel a kereskedő egyéni képességében, az áruraktárában gyökeredzik; védelmét pedig a jó kereskedelmi törvény biztosítja.

Mi biztosítja a középipar hitelét? Nagyon kis értékű anyagi erő; gyorsan fogyó árukészlet, amely leggyakrabban hitelre kel el és igen rossz törvény.

És ha visszatérünk önökre, akkor kénytelenek vagyunk konstatálni, hogy a hitel biztosítóka önöknél *csak az egyéni kvalitásban* kereshető. Mily fontos tehát, hogy *egyéni értéküket emeljék*.

Rátérve az önök hiteléletére, megállapítható, hogy három hitelezési forrásuk van:

Első az *anyagbevásárlási* hitel.

Második a személyi hitel.

Harmadik a kihitelezés.

Ezzel szemben van három ellenségük, amely hitelüket veszélyezteti. ez pedig:

A *hitelezés* útján való drága és silányabb *értékű anyagbeszerzés*.

Az *egyéni hitel magas kamatja*.

A *kihitelezéssel járó kockázat és visszaélés*.

Ha párhuzamot vonunk e hat jelenség közt, akkor láthatjuk, hogy mily fontos volna az, ha *üzletalapítás* előtt számot vetnénk azzal, hogy van és lesz-e erőm ezekkel megküzdeni. Miután ezt kevesen tették megfontolás tárgyává, vált ez a tömeg bajává és e közös bajnak orvoslását akarjuk ez értekezletünkön megbeszélés tárgyává tenni.

Először a bevásárlás hiteléről beszélünk.

Tudott körülmény az, hogy részint anyagismeret hiányában, részint azért, mert a magyar pénzügyi életben a középiparos aláírása nem számít, a kereskedő csak úgy ad hitelbe árut, ha annak árában a kockázattal magasabb kamatokat is beszámíthatja. Ezért kettőzött éberséggel kell a bevásárlást eszközölni. Ennek mikéntje nem tartozik szorosan a tárgyhoz, róla bővebbet nem mondunk.

Hogy azonban a hitelbe való bevásárlás a megengedett keretekben mozoghasson, oda kell törekedni minden józan iparosnak, hogy üzletét csak oly keretek között üzze, amelyeken belül sem meglevő saját tőkéjét, sem pedig áruhitelét ki ne használja, mert ezzel leronthatja hitelének *második, de legfontosabb részét: az egyéni hitelét*.

Az egyéni hitel, mint előbb is mondtuk, az *egyén kvalitásán nyugszik*. A szakképzettség, józan, becsületes élet, kereskedői mozgékonyosság, előrelátás és számíttással való üzletvezetés az, amelyen az egyéni hitel felépül.

Az önök szövetségének itt nyílik tér arra, hogy kölcsönös megértéssel az *egyéni hitel* kérdését biztos alapon megvalósíthassák. Hangsúlyozni kell azonban, hogy ez csak úgy fog sikerülni, ha ezt közös sorsuként kezelik, vagyis *az erősek a gyengét támogatják, mert sohasem lehet tudni előre, hogy kinek ma, kinek holnap van-e segélyre szüksége*. Hogy tehát az egyéni hitel megvalósítható legyen, a szövetség első és fő kötelessége tagjaival megértetni azt, miszerint e kölcsönös ségen alapuló hitelélet csak önzetlenségen, becsületes ségen épülhet fel.

Vagyis mindenkinek kötelessége legyen üzleti életét úgy lefektetni és vezetni, hogy annak lefolyása mentes legyen minden előre tervezett kockázattól.

Bödzset Sámuelnek, egy hirneves angol kereskedőnek az volt nagysikerü elve, hogy a vevőt az üzlete részére megtartsa; az eredményes munkássághoz nem

sok, de állandó üzletfél szükséges. *A véletlentől ne remélj semmit, mert minden üzleti sikernek a szakavatott hozzáértés, a becsületes munka s az okos számítás a biztos alapja*.

Ha a szövetség e hires ember elvét átülteti a tagokba, akkor az egyéni hitel kérdése már meg van oldva; akkor tudni fogja minden tagjáról, hogy az azoknak eladott egyéni hitel *csak reális célt fog szolgálni*.

Ha e feltételek megvannak, akkor a hitel forrása már is bugyog: vagyis maga a szövetség az, amely az egyéni hitelt magában hordja. A szövetség, mint erkölcsi testület hivatott arra, hogy az egyéni hitelt fedje.

(Folytatjuk.)

Szövetkezeti eredmények Angliában 1910-ben.

A Rochdale-i takácsok utódai ez év pünkösöd hetében negyvenharmadszor jöttek össze Bradfordban, hogy beszámoljanak az 1910. év szövetkezeti eredményeiről. És ezek az eredmények meglepőek. Az angol szövetkezeti mozgalom majdnem annyi harcossal reuelkezik, mintamennyi a lakosa a hozzánk szomszéd Balkán államnak: Szerbiának.

Az angol szövetkezeti mozgalmat 2953 különféle szövetkezetben 2,679.805 szövetkezeti tag vízi előre. Befizetett részjegyeik értéke 770 millió, forgalmuk 2453 millió és nyereségük 284 millió korona volt az elmúlt évben. A 2953 szövetkezet közül 1430 fogyasztási szövetkezet. Ennek az 1430 fogyasztási szövetkezetnek 1910-ben 2 millió 42 ezer 532 tagja volt. Majdnem háromszor annyi, mint a mennyi lakosa van Budapest fővárosának. A tagszaporulat az 1909. évvel szemben 73.493. A befizetett részjegyek értéke 695 millió 200 ezer korona. Az emelkedés az 1909. évvel szemben 17 millió 800 ezer korona. A fogyasztási szövetkezetek forgalma 1909. évi 1674 millió 797 ezer 972 koronával szemben 1707 millió 489 ezer 972 korona. A forgalom emelkedése 32.692,000 korona. Az 1910. évi tiszta nyereség 239 millió 800 koronát tett ki. Az Angolországban szövetkezet: fogyasztók ezt a hatalmas összeget mentették meg maguknak a közvetítő kereskedelem elől.

Az angol fogyasztási szövetkezeteknek két hatalmas nagybevásárló szövetkezetük van. E két nagybevásárló forgalma 1910-ben 754,731.802 korona volt. A nagybevásárlók által megalakított termelőszövetkezetek 1910-ben 144,788.820 korona forgalmat értek el. A nagybevásárló bankosztályának a forgalma 3003 millió 343 ezer 442 korona volt. A nagybevásárlók tea-, kávé- és csokoládé-osztályai hatalmas eredményeket mutatnak föl. A kávéosztály 1910-ben 51.941.648 korona forgalmat ért el, kakaó-osztálya 44.6%-al, csokoládé-osztálya 27.1%-kal emelte 1909-es forgalmát. Nemcsak ezek de az összes termelőüzemek forgalma emelkedett. Az angol nagybevásárlók nemcsak Anglia fogyasztási

szövetkezeteinek, de Európa, Ausztrália, Ázsia, Amerika fogyasztási szövetkezeteinek is szállítják üzemeik mertelvényeit.

Az angol fogyasztási szövetkezetek hatalmas lakáspolitikát üznek. A nagybevásárló szövetkezetek támogatásával családi és bérházakat építenek tagjaik részére. Az 1909 évben így fölépített házak értéke 230 millió 482 ezer 512 korona. A szövetkezeti tagok részére fölépített lakóházak száma 46.527.

Az angol szövetkezetek hatalmas sajtóval rendelkeznek. Lapjaik száma 3, a Cooperative News 78.000, a Scottish Cooperator 26.800 és a Wheatsheaf 390.000, összesen 494 ezer 800 példányban jelenik meg.

Az angol szövetkezetek hatalmas földbérlő szövetkezeteket is alakítanak és éppen a most megtartott kongresszus mondta ki azt, hogy a fogyasztási szövetkezeteknek minden eszközzel oda kell törekedni, hogy hatalmas földbérlő szövetkezetek álljanak rendelkezésére.

Az angol szövetkezetek eme eredménye bámulatra méltó, de bámulatra méltó az angol fogyasztók kitartó, céltudatos munkája is. Hogy az angol szövetkezetek céltudatosan vezetik a mozgalmat, az kitűnik a kongresszus elnökének a megnyitó beszédéből, amelyben azt mondja: „Népiskoláink, szegényházaink, kórházaink nemzetivé (közössé) tételének gyakorlati értéke van, ez okos dolog, ha pedig ez okos dolog, miért lenne oktalanság a bányáknak nemzetivé (közössé) tétele. Éppen úgy nem lehet oktalanság az, hogy a termelő- és csereeszközöket, minden nemzet az általánosság érdekében nemzetivé tegye; és mert az előnyére van a nemzeteknek, oktalanság lenne nem előmozdítani azt, hogy az egész emberiség érdekében mindezek az előnyök nemzetközi előnyökké ne váljanak.“

* * *

Olvassa el minden szabóiparos e kimutatót és sirjon a lelke a magyarországi nyomorult állapotokon. Itt a legmagasabb állású tisztviselőtől kezdve a legkisebb falusi kántorig, mindenki a külföldre hivatkozik és szövetkezeti uton akar segíteni a kisemberen — szóval. Tetekben azonban a meglevő és nemzetgazdasági missziót teljesítő szabók szövetkezetét ahelyett hogy *munkával* támogatná, inkább egynéhány fillér pályázati különbözetért tönkresilányítaná. Vállalkozók, szövetkezeti szobatudósok, kirugott üzletvezetők, bőrükbe nem férő/szajhősök, ocsmány rágalmakkal akarják a kisiparosok

munkaéhségét kielégíteni és néhány fillérnyi profitért, hatalmi tultengésből kerékkötőjévé szegődnek a kisemberek boldogulhatásának. Élet-halálharcot viv a szegény szabókisiparos mindennapi kenyérért és mégis minden kereskedő, vállalkozó kiszipolyozza a szegény, jobb sorsra méltó kisiparos életerejét. Sebaj! A rochdalei takácsokat is örülteknek tartották, mikor megalkották szövetkezetüket, mégis ők szabályozzák ma Angolország iparát. Van reményünk, hogy szívós kitartással a szabókisiparosság is keresztül fog gázolni a kerékkötőkön és meg fogja mutatni, hogy az előtte bitangolókat utból rugja és munkája gyümölcsét önmaga fogja élvezni.

Szerk.

Szövetkezeti cipőgyár

állítottak föl Franciaországban a fogyasztási szövetkezetek. A cipőgyár Lillersben van. 800 négyszögméter területen fekszik és az épület maga 250,000 frankba került. A gyár a legmodernebb technikai és higiéniai felszerelésekkel van ellátva. Egyelőre fél millió értékű áru termelésére van berendezve, amelyet azonban fokozni lehet, valamint a további építkezésekre is elegendő hely áll rendelkezésre. A szövetkezetek eme újabb termelőüzemét ünnepélyesen nyitották meg, amely alkalommal a *Humanite* különvonatot szervezett és Jauré; tartotta az ünnepi beszédet.

Maderlik Lujza fehérnemű-gőzmosó és vegytisztító-ipartelep tulajdonosa felhívja a szabóiparosokat, hogy a nála végeztetett mindennemű vegyi- és egyéb tisztítások után a szokásos kedvezményeket adja. Gőzmosótelep és gyár: II., Ponty utca 4. Fogyűjtő-hely: II., Fő-utca 15. Fiókgyűjtőhelyek: I., Fehérvári-ut 6., IV., Kecskeméti-utca 9. Telefon 37—99.

Egy elsőrangú katona- és polgári szabóüzletben egy

elsőrangú szabász,

aki polgári- és egyenruházati munkában jártas, azonnal felvétetik. Cim a kiadóhivatalban.

KLEIN MIKSA

BUDAPEST, VI., KIRÁLY-UTCZA 40. sz.

Mindennemű szabókellékek dus raktára.

Olcsó szabott árak!

Olcsó szabott árak!

WATTA GYÁRI RAKTÁR.

A szabás eleganciája mindig egyforma tartással, lágyan és mégis tartósan csak az „Ideál” czérnázott lószőrszövettel

(majd az összes kulturállamokban szabadalmazva) érhető el, mely a legtöbb szabókellék-üzletben raktáron található s melyet a nagy konfekciós-üzletek, valamint minden jobb szabóműterem használ.

A kiválóan erős és ruganyos szövet, az azzal való racionális munka, továbbá azon körülmény, hogy a lószőr a szöveten keresztül nem hatolhat (mert a körülczérnázás ezt lehetetlenné teszi), az összes más bélésszövettel szemben az „Ideál” czérnázott lószőrszövetnek adja az előnyt.

Az érdekeltek tájékoztatás céljából közvetlenül **Moriz Fuhrmann, Brünn** lószőr-fonó és szövőgyárához fordulhatnak, vagy pedig annak képviselőihez:

Bpest: STEIGENBERGER JÓZSEF, Sas-u. 20. Brünn: ADOLF MUNK, Theresienglacis 15.
Wien: JOHANN SINGER, II., Untere Augartenstrasse 16. Prag: RICHARD GUTH, Ferdinandstrasse 38.
Prossnitz: CARL KRANZ.

LÁZÁR-féle kávéház

Budapest, VII., Dob-utca 20. (Holló-utca sarok).

A budapesti női- és férfi-konfekció szabómesterek találkozó helye.

Pfaff - J - Központi-orsós

(Central Bobbin)

elismert

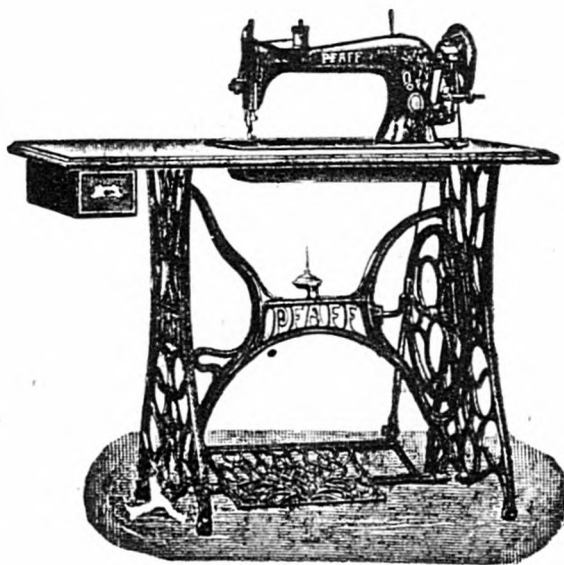
elsőrangú szabóipari varrógép

Könnyű zajtalan menet!

Nagy orsótartó nagy orsóval!

Legujabb jobbitások!

Legujabb és legcélszerűbb erőhajtó berendezések!

Számos célszerű apparátus!

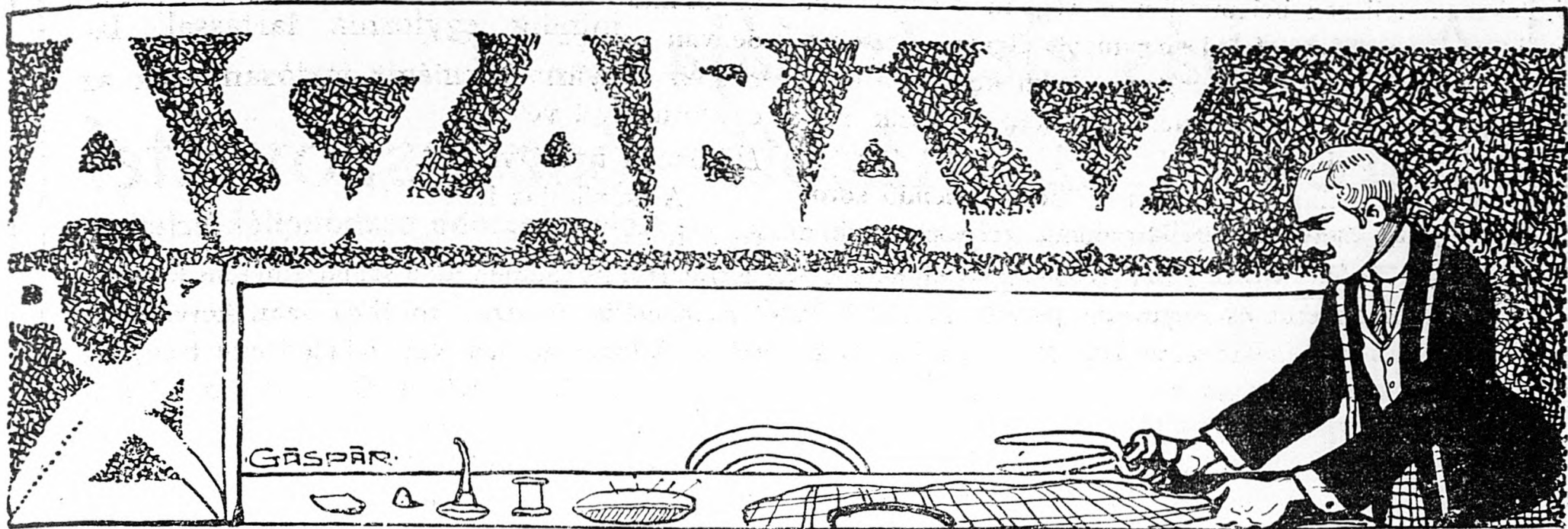
Allandóan szép és erős öltés!

Feltétlen megbízható!

Képes árjegyzék kívánatra ingyen.

A hadsereg és tengerészet számos ruházatfelszerelési műhelyében használatban

Képviselet: Herbster Károlynál, Budapest, VII., Károly-körút 9.

A díszmagyar.

Daliás időknek, letűnt vitézi kornak káprázatosan pompás, szép emléke nemzeti díszviseletünk. Hadverő hősökre, nemzeti nagylétre emlékeztet a sujtásos mente, a drágaköves kard, a kócsagos vagy sastollas hetyke kucsma. A világ semmiféle nációjának nincs a miénkhez mérhető díszviselete. Nemzetközi céciókon, ahol díszmagyaros magyar urak is vannak jelen, ott elbujhat a hímzett diplomata-frakk, a különféle tarka-barka katonai egyenruha, az ékességben fürdő magyar nemzeti viselet tulragyogja valamennyit.

Egy, a szó igazi értelmében vett díszmagyar kincseket ér meg. Apáról fiura, fiuról unokára száll. Több nemzedék viseli büszke kegyelettel és míg csak ki nem fakul a bársony s le nem kopik a prém, mindig hirdeti az illető kor izlését, öltözködni tudását s mindennekfelett pedig szabóiparának fejlettségét.

Érthetetlen, hogy mégis ez a speciálisan magyar iparág mekkora elhagyatottságban tengődik. Vannak kitűnő angol és francia szabóink, akik nem sajnálták a fáradságot és a pénzt, hogy tudásukat Párisban, Londonban gyarapítsák, de arról vajmi ritkán hall az ember, hogy valamelyikük buzgó ambícióval feküdne neki a magyar díszruha multja tanulmányozásának s így a történeti tudás és modern izlés összefogott segítségével igyekezne nemzeti viseletünk hálás iparát tökéletesíteni és szélesebb rétegben felvirágoztatni.

Magától a szabómestertől is lelkiismeretlenség díszruha készítését elvállalni, ha nem rendelkezik kellő kortörténeti és szaktudással. Értem ezalatt azt, hogy a mesternek tisztában kell lenni az illető kornak, amelyből a ruhához a modelt veszi, öltözködésével. Ismernie kell az akkori szabásnak minden csínját-bínját, az egyes ruhadaraboknak találó összeállítását s régi magyaros motívumokkal való díszítését. És egyet nem nélkülözhet mindennekfelett — ami különben édesmindnyájunkra elsősorban kötelező — a jó, tisztult izlést!

Különösen a színek összeállításánál esik nagy súlylyal a mérlegbe a finom izlés. Óvakodni kell a tarka színek buja, rikító tobzódásától. Még ha a meg-

rendelő is kívánná, a papagályszerű viseletet okos, felvilágosító szóval helyes irányba kell terelni s meggyőzni kívánsága lehetetlen voltáról.

Fényes nevű urak, elismert izlésű gentlemanok esnek igen gyakran a díszmagyar-rendelésnél az izléstelenség utvesztő hinárjába. Magam ösmerek egy divatosan halvány, sápadt, vagyis helyesebben előkelően sárgás-zöldes arcu magyar mágnást, akinek díszruhája exotikusságában tultesz egy indiai maharadzsa díszöltönyén. Elég felsorolnom díszmagyar ruhájának csak a főbb vezérszíneit, hogy minden ép izlésű ember szánakozó mosolyra fakadjon: A mente színe haragoszöld bársony, az attila sárga selyembrokát, a nadrág pedig világos égszínkék. Egy kétes értékű vigasztalása lehet a fiatal főurnak, hogy maskarájával nem áll egyedül, mert a nagy udvari vagy nemzeti ünnepeken szinte versenyeznek a magyar díszruhák az izléstelenségben.

Ez pedig első sorban nekünk, magyar szabóknak a szégyenünk. Jó, hogy nem lehet leolvasni a ruháról a készítőjének a márkáját, de a színek torz összeállítása, a lehetetlen szabás, a különböző korok sujtás-motívumainak összezavarása az egész magyar szabóipart alaposan kompromittálják.

Ennek az állapotnak egyszer már véget kell, hogy vessünk. Mint a tiszta buzából a konkolyt, úgy kell kirostálnunk a magunk soraiból a kontárokat. Igyekezzünk mindnyájan szaktudásra szert tenni, mert anélkül semmiféle iparban nem lehet jó és abszolút értékű munkát produkálni. Iparunk megbecsülésének tartozunk azzal, hogy tehetségünkhöz mértén igyekezzünk azt fejleszteni. A magyar szabóipar — sajnos — erre még nagyon is rászorult, különösen a díszruházati szakma.

Ne felejtjük el, hogy a díszmagyart nemcsak ollóval és tüvel kell készítenünk, hanem mindennek előtt szeretettel. Szeretnünk kell a kort, amelynek viseletét a jelenbe visszavarázsoljuk s tudnunk kell azt, hogy teszem fel a Zrinyi-dolmányt másképp szabják, mint a Rákóczi-mentét, vagy az Árpádok-korabeli magyarkát.

Magam már régen beláttam a díszruházati szak jelentőségét s alapos, széleskörű tanulmányozás után merem csak a mivéléséhez fogni. S azóta is folyton tanulok s

igyekszem teljesen belemerülni a régi idők szellemébe s hűen kopiálni a feledésbe ment divatirányzatokat. Mert — ezt különösen hangsúlyoznom kell — a diszmagyar ruha készítésénél nem a fantázia játszik szerepet, hanem a hűség.

Iparostársaimnak ajánlom e megszívelendő sorokat. Bár mindannyian igyekeznének megszerezni a szaktudást, hogy jövőre ami diszmagyar kikerül a műhelyekből, az komoly, tiszteletet parancsoló s mégis szemgyönyörködtető öltöny legyen, ne pedig nevetségesen cirkusziás figura.

Budapest, 1911 július 14.

Koleszár János

magyar dísz- és katonaszabómester.

Az angol király ruhátára.

Edvárd angol király, aki mintaképe volt az alkotmányos uralkodónak, a divat birodalmában valóságos kényur volt és divatszeszélyei messze Anglia határain túl is a törvény erejével bírtak. Ha a király Marienbadban, hol mint fürdővendég csaknem minden esztendőben megjelent, vörös nyakkendővel tünt fel a kútnál, ezt a világrengető eseményt a táviró azonnal széthordta Londonba, Bécsbe, Berlinbe, Párisba, Pétervárra és Rómába és az új divat rendkívül gyorsan terjedt el egész Angliában és Európában. Aki még ezek után se hordott vörös nyakkendőt, azt lenézték és nem tartották társaságbeli embernek. VII. Edvárd zöld kalapját, szürke cipőjét, fehér kabátját és cseresznyeszínű mellényét az összes kultúrországokban lelkes elismeréssel fogadták és roppant elegánsnak találták még azok is, kik egy nappal előbb a ruházódásnak ezt a módját hallatlan izléstelenségnek nyilvánították. A Chambers Journal VII. Edvárd halála után megírta róla, hogy katonai egyenruháin kívül kétszáz teljes öltözéke volt és a földtekén aligha akadt még egy uralkodó, akinek a ruhátára az övével vetekedhetet volna. Bátran el lehet mondani, hogy VII. Edvárd volt a világ legelegánsabb férfia. Halála után megváltoztak a viszonyok és ma már az előkelő londoni szabók nem várják minden szezón elején felülről az új divatot, mert V. György arról a diktátorságról, melyet atyja a divat birodalmában már trónörökös korában gyakorolt, lemondott. Az új király nem ad impulzust a divatnak, hanem követi azokat. Mint király aláírja a miniszterei által eléje terjesztett detkrétumokat, mint magánember pedig ruháinak megválasztásában szabójának tanácsait követi. V. György, ki legszivesebben gyalog járja be az erdőket és mezőket, hogy a vadakat felkutassa, tulajdonképpen csak a finom vadászöltönyök iránt érdeklődik. Sport-ruhátára csaknem olyan teljes, mint az atyjáé és nagy gyalogló lévén, cipői és csizmái, melyeket a legelső cégek szállítanak, a cipésziparnak valóságos remekei. London legjobb talpvarró-munkása dolgozik a király részére és minden pár a királynak szánt cipő után, egy pár talp felvarrásáért 15—18 korona munkadíjat kap. György

angol király azonban nemcsak a legjobb cipőket hordja, de van egy pár tengerészeti egyenruhája is, melyek a maguk nemében páratlanok és Vilmos császár híres egyenruháival vetekedhetnek.

A könnyű nyári viselet.

A kánikulás időben férfi, nő egyaránt azon kesereg, hogy a divat kedvéért olyan nehéz ruhát kell hordania, hogy már szinte elviselhetetlen. Ezenfölül a férfi a nő viseletét irigyli, a nő pedig a férfiét, mert mindegyik fél nézete szerint a másiknak a nyári öltözéke könnyebb, kényelmesebb, célszerűbb. Erre az örök kérdésre most egy londoni divatcég válaszol és összehasonlító számítások alapján kimutatja, hogy a divatot szem előtt tartó, középosztálybeli gentleman nyári ruházata átlag három és kétharmad kilogram, míg a nőé két és négyötöd kilogramra rug, ami azonban némi elszántsággal még jobban is csökkenhető. Az átlagos ruhasúly kiszámításának alapjául szolgáló adatok a következők: nőnél kalap 225 gram, cipő 335 gram, harisnya és selyem fehérnemű 140 gram, fűző és tartozékai 500 gram, fehér alsóruha 300 gramm, felsőruha 500 gram, napernyő 350 gram, keztyű 40 gram, retikül 400 gram, összesen 2816 gram. Férfinál öltözék 1800 gram, cipő 750 gram, selyeming 210 gram, alsóruha és harisnya 450 gram, nadrágtartó 125 gram, keztyű 50 gram, sétapálca 180 gram, szalmakalap 110 gram, összesen 3624 gram. A férfi öltözetéből alig hagyható el valami, ellenben a nő a nehéz és sokat kifogásolt fűző helyett a pehelykönnyű fűzővédőt használhatja, a retikül pedig teljesen elhagyható és akkor kiderül, hogy a modern nő ruhája szükség esetén még két kilogramnál is könnyebb lehet.

A részletes szabó számla.

Párisból írják az alábbi csinos históriát, amely arról ad tanubizonyságot, hogy a nagy francia divatcégek és női szabóműtermek minden adott helyzetben könnyen feltalálják magukat. Egy nemrégiben nagy vagyonhoz jutott építővállalkozó felesége, megváltozott körülményeinél fogva indítatva érezte magát, hogy az eddigi szerény toillettek helyett férje társadalmi állásának megfelelő modern és stilusos kosztümöket rendeljen. Szakitott tehát a család kis varrónőjével és öltözékeit az előkelő negyed egyik elsőrangú szabójánál rendelte meg. Az új ruhák minden tekintetben megnyerték az asszony tetszését, csupán a számlák voltak kissé borsosak, mert az eddigi áraknak éppen tizszerezést tettek ki. Az elsőrangú szabócégnél alkudni nem igen lehetett, azért hát a legközelebbi rendelés alkalmából a hölgy így formulázta kívánságát a divatkirály előtt: „Kérem, sziveskedjék részemre ezentul részletes számlát kiállítani. Férjem irodájában ugyanis régi bevett szokás, hogy csupán részletes számlákat fogadnak el, amelyeket előbb férjem vizsgál meg, majd az építész és a számfejtő ellenőrzi és csak azután lesznek folyósítva.” A szabómester tudomásul vette a kívánságot és a legközelebbi számlát már ilyformán állította ki: A ruha anyag 200 frank, 50 óra munkaidő, 250 frank, Chic és művészet 1450 frank, Összesen 1900 frank. Az ötletesen kiállított számla megtette hatását és az összeget még aznap kiutalták a férj irodájában.

Sas Károly

Budapest, VIII. ker., Népszínház-utca 40. sz.

Bevásárlási forrás varrókellékek és bélésárukban!
Hogy t. vevőimnek időt megtakarítsak és őket a fáradságtól megkíméljem, üzletemet olyképpen rendeztem be, hogy minden legcsekélyebb rendelést is házhoz szállítok. Levelezőlap utján tett rendelések leg-
rövidebb időn belül pontosan és lelkiismeretesen eszközöltetnek.

Continental auto- és motor-pneumatik

Continental osztr.-amerikai gummigyár r.-t.
készít gummiköpenyeket és gallérokat, civil,
hadsereg, rendőrség, helyhatóságok részére.

Aeroplán- és ballon-szöveteket.

Magyarországi vezérképviselőlet és főraktár:

Déry Gyula, Budapest

VI. ker., Révay-utca 6. szám.

Autobus tömör gummikerekek

Kerékpár-pneumatik

Kocsipneumatik

Alapított 1850.

SEMLER J.

Alapított 1850.

Osztrák császári és magyar királyi udvari szállító
posztó- és angol divatkelmék áruházai
BUDAPEST, V., Bécsi- és Deák-utca sarkán.
LONDON, 7. UPPER JAMES STREET.

Detail-osztályom kibővítése folytán azon előnyös hely-
zetben vagyok, hogy az eddig is ismert nagy választéku
eredeti angol uri divatszövet-raktáram
legkiválóbb idényujdonságait hatványozott mértékben
birom t. vevőimnek bemutatni.

• Minták készséggel küldetnek. •

GRAND-PRIX 1900-ban a párisi világkiállításon.

DISZOKLEVÉL 1906-ban a mileniumi kiállításon.

Első magyar vitorlavászon len- és jutaáru-gyár

Klinger Henrik, Pozsony

Raktár: Budapest, V. kerület, Szabadság-tér 11. szám.

Bogdány Simon

elfogad biztosításokat:
az ember életére,
gyermekek kiházásására,
tűz által okozott károk ellen,
betöréses-lopás ellen.

☛ Telefon: 40—49. ☚

Bevásárlási forrás bélésárú- és szabókellékben.

Nagyban és kicsinyben.

WEISZ SALAMON

Budapest, VII., Wesselényi-utca 4. Dreher-palotában.

Levelezőlap utján tett megrendelések leg-
rövidebb időn belül pontosan és lelkiismeret-
retesen eszközöltetnek. Tagok részére külön
árendedmény.

Kovald

Fest

Tisztít

Gyár és főüzlet: V. l., Szövetség-u. 35/37.

Kényes ön a munkájára!?

MÓDOS J.

varrókellék-raktára

Budapest, VI., Izabella-u. 90.

Állandó nagy raktár kizárólag a legjobb minőségű varró-, gépselymek és egyéb cikkekben. Ajánl pormentes száraz bükkfaszenet a legjutányosabb napi áron. Házhoz szállítás!

Akkor Módos-féle varró-kellékeket használjon.

Fischer Simon és Tsai

Budapest, Bécsi-utca 10. szám.

Arany- és selyem brokátok.
Fekete és színes selyembélések.
Selyem- és chappe-ujjábélések.
Bársonyok és Peluche-ök.

Megjelent

Magyarország hét legelőbrendű szabásai által szerkesztett

A modern szabászat tankönyve

Ára kötve 5 korona.
füzvé 2 korona.

Nélkülözhetetlen tanácsadója a szabóipari szakmával foglalkozóknak

Lapunk kiadóhivatalában kapható

Szabókellékek nagy raktára

TELEFON: 117-98.

KALLÓS HUGÓ

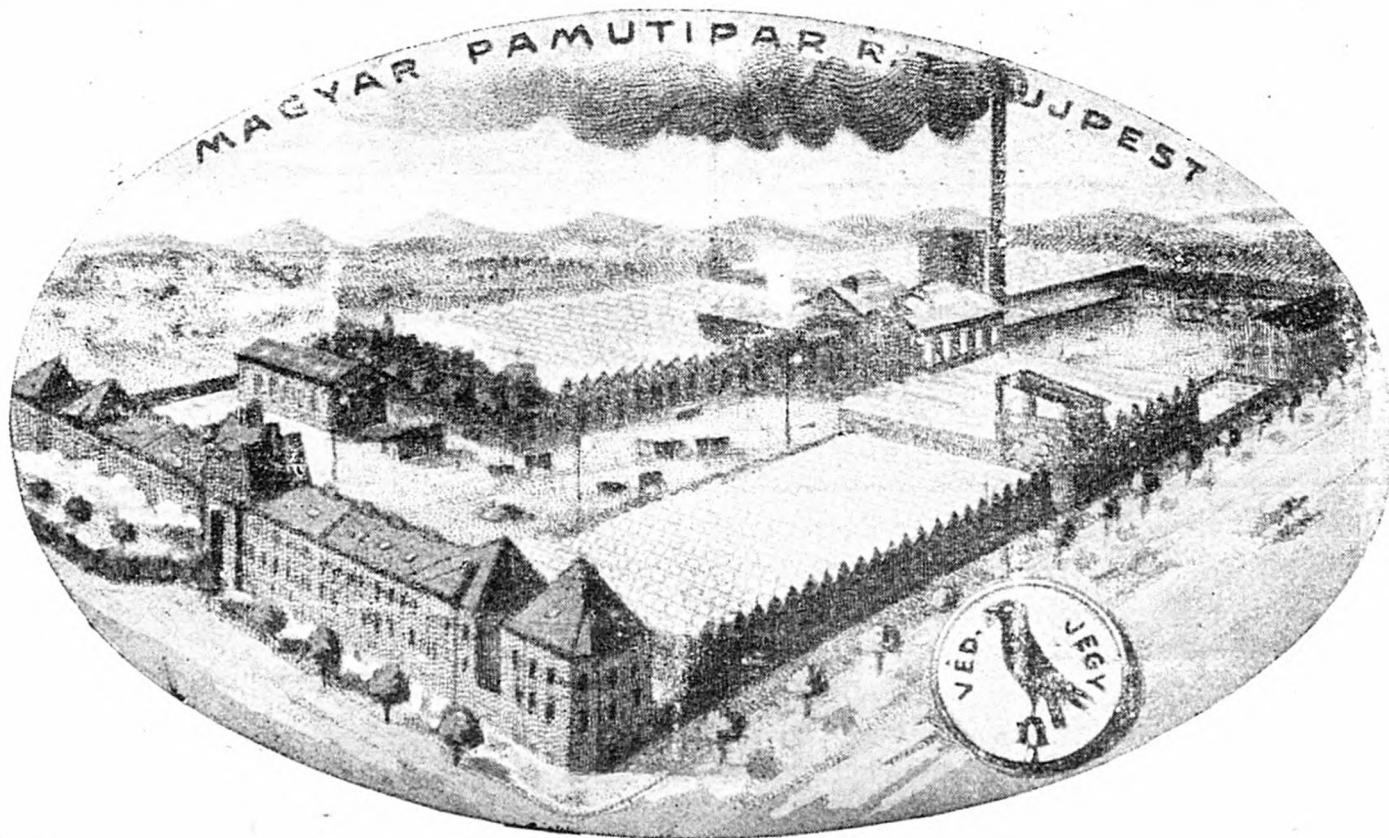
URI ÉS NŐI DIVATÜZLETE
VII., WESSELÉNYI-UTCA 27.

Hirdetések felvétetnek a kiadóhivatalban: Csengeri-u. 1.

Magyar Pamutipar R. T. Ujpest.

Városi raktár: BUDAPEST, V., SAS-UTCA 25. SZAM.

Pártoljuk a magyar ipart!

Pártoljuk a magyar ipart!

Gyárt mindenféle szabókelléket, szállítási cikket, inledet nyersárut, vásznát, chiffont, szatint grádlit és bélésárukat.

KÉSMŰVES ÉS MŰKÖSZÖRŐS VAZESIÓ JÁNOS

BUDAPEST, VII., AKÁCZFA-UTCZA 62.

Király-utca közelében.

Beretvák, zsebkések.

Minden darab minőségéért és tartós ságáért jótállok.

Nehéz szabászollók amer. façon:

26 29 32 34 37 40 cm. hosszú

11.— 13.— 15.— 18.— 22.— 26.— korona

Ugyanezek nikkelezve 2 kor.-val drágábbak.

Kézi ollók amerikai façon:

18 21 24 26 29 32 cm. hosszú

2.50 3.20 4.40 6.— 7.— 9.— korona

Ugyanezek nikkelezve 1 kor.-val drágábbak.

Vidéki megrendelések posta-

fordultával eszközöltetnek.

☞ Tévedések elkerülése végett tessék a címre ügyelni. ☜

Levágandó!

SZABÓ-HIRLAP

Megrendelés.

Sziveskedjék szállítani részemre:

..... kgr. szabó faszenet K. 7.50

..... „ dara (spitz) „ „ 5.—

100 kilogrammo nknt.

Név:

Lakás:

☞ Kérjük a címet pontosan kijelölni. ☜

☜ Telefon 53—49. ☜

Levágandó!

Hirdetések felvételnek e lap kiadóhivatalában, Csengery-utca 1.

Sürgöny-cím: KRAUSZKO.

KRAUSZ ÉS TÁRSAI

TELEFON 90—04. SZÁM.

EGYESÜLT ZSINÓR- ÉS PASZOMÁNY-GYÁR

Iroda és raktár: BUDAPEST, V., JÓZSEF-TÉR 11.

==== Gyár: NAGY-ATÁD (Somogy megye.) ====

Bzelött: Reich Adolf és fia, Schön Jakob utódai, Wollák és Berkovits.

NYOMTATVÁNY.

T.

Weisz és Vidor cégnek

BUDAPEST

Józsefvárosi teherpályaudvar, 9. kapu.

Szabóiparosok!

SZENET WEISZ és VIDOR cégnél
rendeljétek.

Ákár levelező-lapon, akár telefon útján azonnali kiszolgálás.

TELEFON 53—49.

TELEFON 53—49.

Raktári telefon 16-71.

SCHWARCZ LAJOS

BUDAPEST, DEÁK FERENC-U. 15.

✿ Minden fajta ✿
angol-, francia- és
hazai gyártmányu
posztó-, gyapju-
szövetek-, bélés-
árúk és szabókellé-
kek gyári raktára

A szabóiparosok
legolcsóbb bevá-
sárlási forrása!

Raktári telefon 16-71.

MECHANIKAI SZÖVŐDE TAUSSIG SAMUEL ÉS FIAI, Győr.

Raktár és üzletvezetőség: BUDAPEST, V., BÁLVÁNY-UTCA 22. ☐ TELEFON 30—32.

Szalonvászon, cordinelli, béléskanavász, tűzoltógrádlí és zsávolyok, valamint a lenárúkból készült összes szabókellékek gyártása. Nyári-nadrágok és vászon-öltöny-s övetek különböző minőségekben. Fehérneművásznak kórházak és közintézetek részére stb.

Késes és köszörülési üzletem

régi jó hírnevét fentartva, csakis a legjobb acélból tartok **ollókat** és **beretvákat**. Angol és amerikai nagy **szabászollókban** dus választék, a melyet a szabómester uraknak becses figyelmébe ajánlok

LAUBER L.
BUDAPEST, KIRÁLY-UTCA 1. sz.

Szabástanítási intézet.

Legmodernebb rendszerem, amely négy országban elismert és érmeikkel és oklevelekkel lett kitüntetve.

Uri- vagy nőiruhák

szabástanítása, külföldi akadémiák elismerés alapján tanítatnak. Tanítványoknak bizonyítványt és diszoklevelet adunk. Részletes ájegyzék (perspektus), ismertetés teljesen — ingyen. — Tessék egy levelezőlapon kényi.

MEHR SAMUEL
okl. szabástanítási intézete
BUDAPEST,
VII., Nagydíófa-utca 29. sz.
Szabászkönyv ára 7 korona.

HERBSTER FERENCZ

BUDAPEST
AKÁCFA-U. 5.

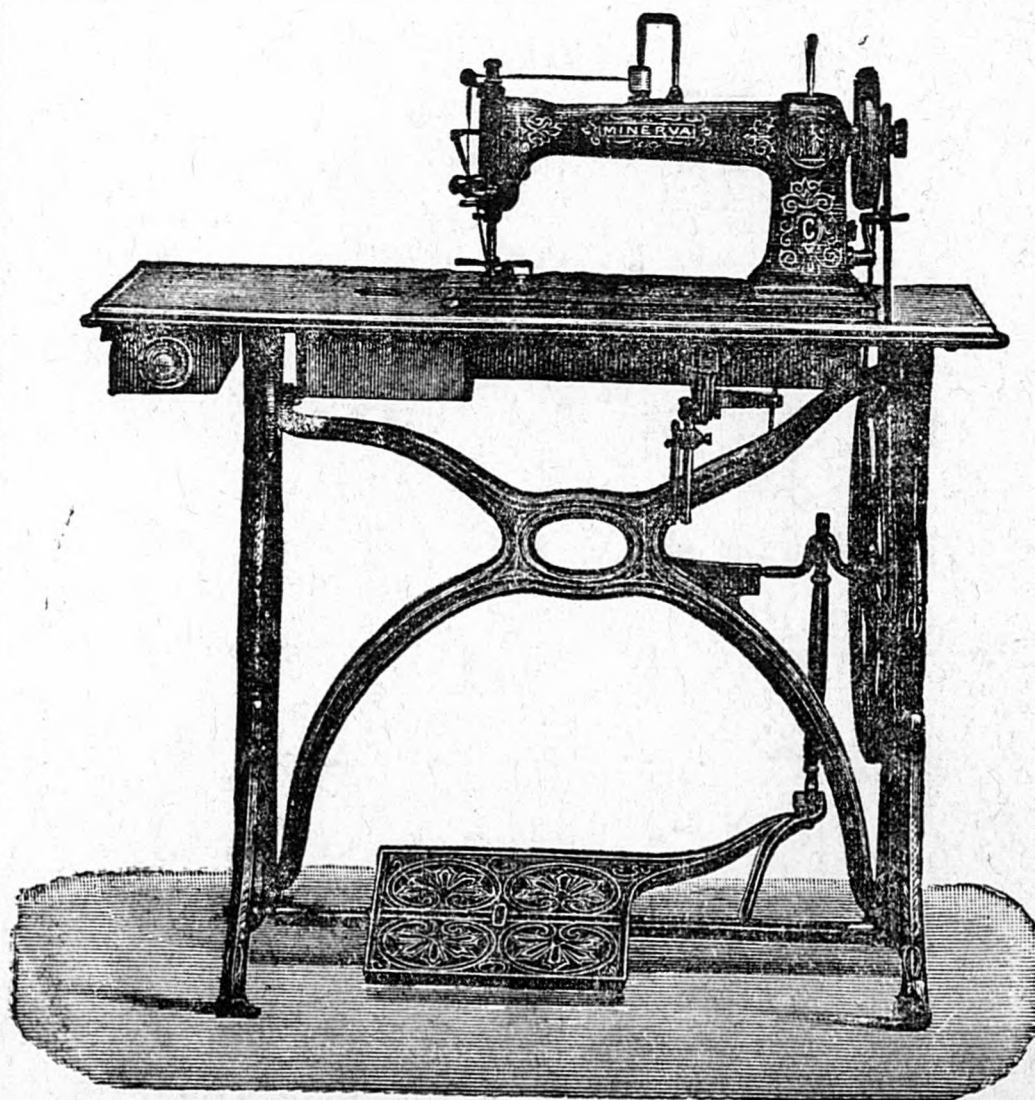

Elsőrangu
varrógép
szabóiparó-
sok részére a

„**PFÄFF**”

52=ÖS,

ugymint minden
rendszerben

Varrógép és kerékpár
javítóműhely és raktár

Szabóiparó-
sok részére a

“**MINERVA**”
VARRÓGÉP

az általam sza-
badalmazott áll-
vánnyal a leg-
könnyebb és
leggyorsabb
járásu.

Telefon 16—70.

Fischer és Kohn Budapest

V., ERZSÉBETTER 12.

Finomposztó- és gyapjuszövetárak, katonai- és libéria-posztók
Angol és francia ujdonságok uri- és női-ruhakelmékben
Nagyban és kicsinyben. Honi-gyártmányok legnagyobb választékban.

Alapított 1885.

60

Alapított 1885.

A modern szabászatból

kellő és alapos oktatás a legrövidebb idő alatt csakis az 1885. év óta fennálló, aranyéremmel és díszoklevéllel kitüntetett

Első Nyilvános szabásztanítási Intézet-

ben nyerhető

Budapest, IV., Szervita-tér 8. II. emelet 38.

□ TANIDÓ NAPONTA 5 ÓRA. □

Tanórák: ünnep- és vasárnapokat kivéve reggel 9 órától 12 óráig; délután 2 órától 4 óráig tartanak, vagy kívánatra este 7 órától 9 óráig.

Rendes tanidő 14 nap. A fölfogáshoz kénepest a tanidő néhány napra redukálható, vagy a szükséghez mérten meghosszabbítható.

Minden tanítvány már az első 8 napon belül próbaszabás által meggyőződhetik tanulásának eredményéről. Az intézet műhelyében próbát csinálhat.

Tandíj: a modern férfi-ruhák szabásának tanítására, az összes rajzkellékekkel együtt 70 kor. Magyar ruhák, katonai- és papiégyenruhákkal együtt 100 korona.

Süketnémák, vagy akik a szabóságot nem tanulták, a tandíj kétszeresét fizetik.

Tandíj a belépés napján előre fizetendő. — Bővebb értesítés levél útján is nyerhető.

Egy általánosan elismert
szabásztanár.

A modern polgári- és katonai-ruhák szabászatából oktatást ad 60 koronáért.

Minden tanuló egy szaktankönyvet kap díjtalanul.

A legújabb centimeter rendszer magántanulásra ára 7 korona.

Teljesen kipróbált szabványminták utánvétellel is küldetnek.

REICHERT ZSIGMOND

szabászati specialista

Budapest, VI., Király-utca 38.

Magyar Kender- és Lenipar-Részvénytársaság

Szabókellékek: u. m. vászon, kanavász stb. az összes budapesti szabókellék-kereskedőknél kaphatók.

Budapest, V. kerület,

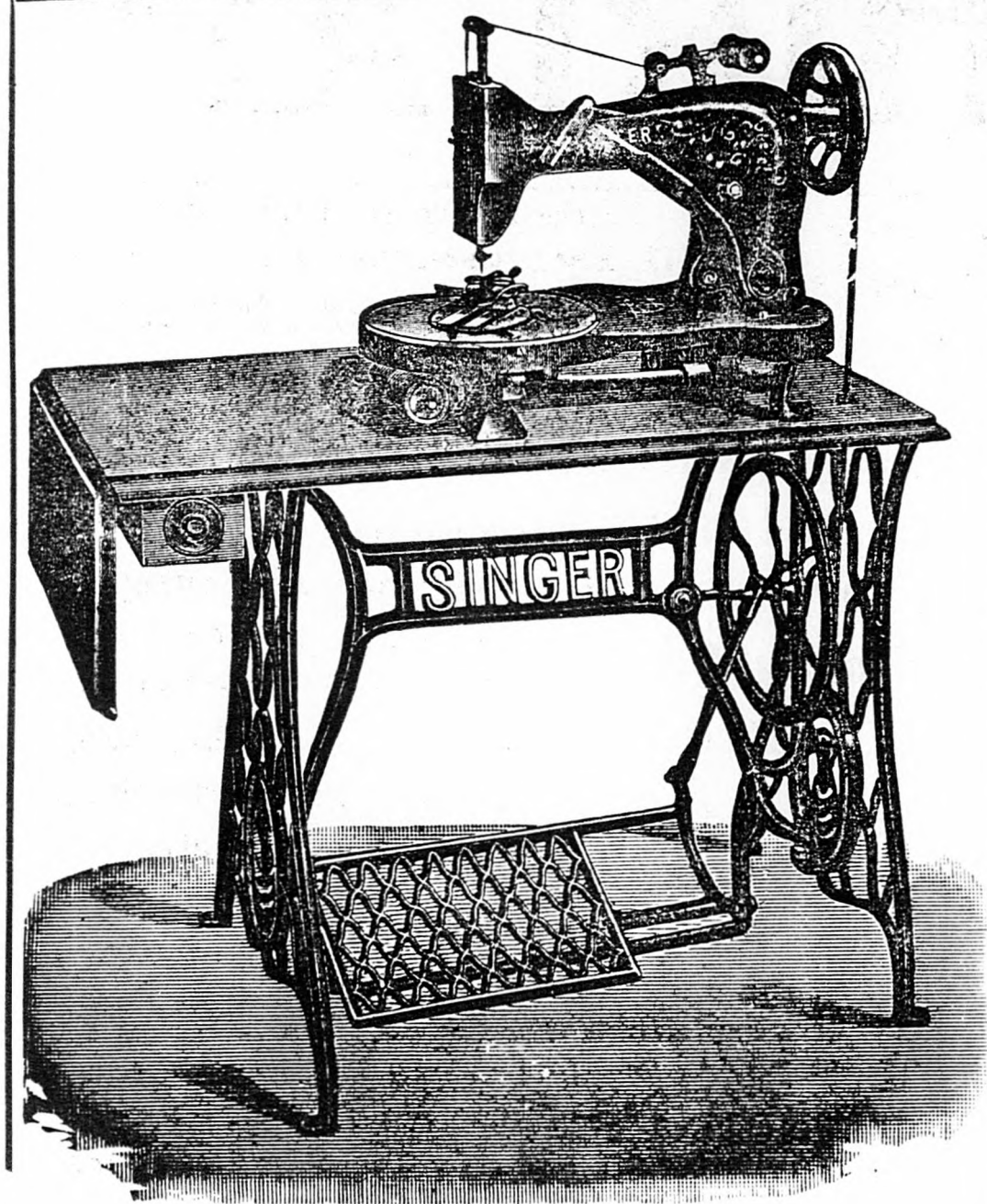
Szabadság-tér 15. szám.

TELEFON 33-39. SZ.

Gyártelepek:

UJSZEGED, DUNAFÖLDVÁR.

Eredeti Singer és Wheeler & Wilson varrógépek

a szabóiparban előforduló összes varrási munkák számára.

Különleges gomblyuk varrógépek

szálfogó szerkezettel tetszés szerinti gomblyukak készítésére. E gépek önműködő megállító és vágó készülékkel vannak ellátva.

Gyorsvarrógépek

egyszerű és párhuzamos varratok készítésére.

Ruházati szakmában nélkülözhetetlen!

700-nál több különféle fajta eredeti Singer varrógép készül, minden elgondolható ipari célra

Azon üzletek amelyekben

Singer

varrógépek árusítanak

mindannyi in ezen címerről felismerhetők

Singer Co. varrógép részvénytársaság ipari osztálya

Budapest IV. Semmelweis-u. 14

ahol a piacra kerülő legújabb ipari gépek díjtalanul bemutatva lesznek.

Fiókküzetek mindenütt.

KUNSTÄDTER VILMOS

papirkereskedése és könyvnyomdai műintézete

VIII., JÓZSEF-KÖRUT 7.

VII., DAMJANICH-UTCA 32. SZ. és VII., THÖKÖLY-UT 53. SZ.

Telefon 58-06. oooooo Telefon 833.

Szabáspapír, szabászati eszközök, mértékek, üzleti könyvek, irodaberendezések a legelőnyösebb árban kaphatók.

Gombkirályhoz!

Legnagyobb gyári raktár mindennemű gombokban. : Nagyban és kicsinyben.

Laufer Arnold

Budapest, Laudon-u. 7.

Telefon 103-74.

HERZ EMMA

ELSŐ MAGYAR ARANYHIMZŐ-TELEPE
BUDAPEST, IV. DEÁK FERENC-U. 17.

Ő cs. és kir. Fensége József főherceg kamarai szállítója.

Román királyi jubileum érem tulajdonosa.

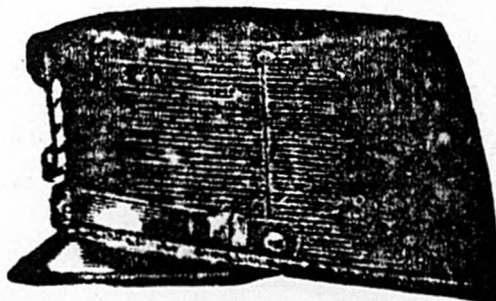
Grand prix nagy aranyérme és keresztje.

Kitüntetve Orsz. iparegyesület díszérmével, továbbá London, Bécs, Budapest, Milánó, Bukarest stb.

Készít művészi kivitelben mindennemű aranyhímzéseket! Tervekkel és rajzokkal díjmentesen szolgálók.

HARTMANN SÁMUEL ÉS FIA

— egyensapka és csákó-készítő —
Budapest, VII., Károly-körut 9. sz.

Készít mindféle egyensapkákat, díszkalapokat, diák-kucsmákat, automobil- és sportsapkákat, valamint mindennemű szörme sapkákat.